

Els 200 anys de la Fàbrica dels Panyos, protagonista de les Jornades Europees de Patrimoni

El programa de les Jornades tindrà lloc del 6 al 19 d'octubre i forma part dels actes de la Capitalitat de la Cultura Catalana Manresa

Comissió organitzadora de les Jornades de Patrimoni, a la Fàbrica dels Panyos Foto: AJM

Com cada any en aquesta època, els monuments i equipaments patrimonials d'arreu d'Europa obren portes per celebrar les Jornades Europees del Patrimoni, una festa que ha esdevingut ja un esdeveniment cultural de primer ordre en el calendari anual. A Catalunya, els dies 12, 13 i 14 d'octubre centenars de monuments obriran portes de manera gratuïta i es faran activitats per a tots els públics.

Manresa se suma a la celebració amb diverses activitats que es faran del 6 al 19 d'octubre de 2018 i que serviran per apropar el patrimoni de la ciutat i difondre la consciència de conservar-lo entre la ciutadania. Enguany, en el marc de les jornades s'inicia la commemoració dels 200 anys de la construcció de la fàbrica dels Panyos, que culminarà l'any 2020, quan es compliran dos segles que la fàbrica va començar a funcionar. La importància d'aquest esdeveniment per la ciutat i el país ha fet que s'incorpori als actes de la Capitalitat de la Cultura Catalana Manresa 2018.

Avui s'ha fet la presentació dels actes, amb la presència de la regidora de Cultura i Joventut de

l'Ajuntament de Manresa, Anna Crespo; el vicepresident de la Fundació Aigües de Manresa -Junta de la Sèquia, Josep Alabern; el president del Centre d'Estudis del Bages, Francesc Comas, i representants de totes les entitats que col·laboren en les jornades: Parc de la Sèquia, Ajuntament de Manresa - ManresaCCC 2018, AMCTAIC, Col·legi d'Arquitectes-Demarcació de les Comarques Centrals, Col·legi d'Enginyers Industrials-Demarcació Catalunya Central, Centre d'Estudis del Bages, Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya, AADIPA, Fundació Turisme i Fires de Manresa

200 anys de la primera pedra dels Panyos

Manresa compta entre el seu patrimoni industrial amb la fàbrica de riu més antiga de Catalunya que encara conserva les seves característiques originals. Es tracta de Can Miralda, coneguda popularment com la Fàbrica dels Panyos, que va ser construïda entre 1818 i 1820. És un edifici emblemàtic, representatiu de l'època de la primera industrialització a Catalunya i que té un reconegut prestigi internacional.

Pel seu valor patrimonial, la Fàbrica Miralda va ser declarada Bé Cultural d'Interès Nacional l'any 2009 i també va merèixer ser inclosa en el Plan Nacional del Patrimonio Industrial com un dels quatre edificis industrials de major interès de Catalunya.

És un espai arrelat a la memòria dels manresans que al llarg dels anys s'ha intentat conservar. Se n'ha fet la rehabilitació de la coberta però, malgrat tot, encara és un espai per recuperar. És per això que des d'aquest octubre i durant dos anys, des del 2018 al 2020 es programaran activitats a l'entorn de la fàbrica, per commemorar els 200 anys de la seva construcció per tornar-li el valor i l'esplendor que es mereix.

En el marc de les JEP, s'han organitzat una exposició de fotografies, una jornada lúdica amb contes, música i visites a la fàbrica i unes Jornades tècniques, amb el títol "200 anys dels Panyos, símbol de la Revolució Industrial", al Museu de la Tècnica de Manresa, amb intervenció d'arquitectes i historiadors per explicar i entendre la importància de la fàbrica en la revolució industrial catalana.

En la roda de premsa d'avui, la regidora Anna Crespo, ha remarcat que "els Panyos és un monument que necessita molts suports. Des de l'Ajuntament es va fer una coberta per estabilitzar-la, però caldria una intervenció més integral, que no es podrà entomar a curt termini des de la municipalitat". Així i tot, en el marc de les Jornades, "volem celebrar i fer-nos conscients que tenim aquest i altres grans elements de patrimoni, que cal conservar-los i poden tornar a la vida, i apropar-lo a tothom".

Josep Alabern, vicepresident de la Fundació Aigües de Manresa Junta de la Sèquia i també president de l'Associació del Museu de la Ciència i la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya, ha assenyalat que en el marc de la capitalitat cultural de Manresa, era important posar de relleu la importància dels Panyos. Com que la construcció es va iniciar el 1818 i va acabar el 1820, la celebració dels 200 anys també s'allargarà fins al 2020. Segons ell, "podem considerar els Panyos com l'inici de la industrialització a Catalunya. Dit així sona molt fort, però ningú pot dir que no. Val la pena fer aquesta celebració que tenim prevista". Alabern ha remarcat que a la iniciativa de la Fundació Aigües de Manresa s'hi van afegir moltes entitats col·laboradores ("a la primera reunió vam ser setze pers ones") i ha destacat sobretot la jornada amb especialistes sobre els Panyos, que analitzarà el seu significat per a Manresa i per Catalunya.

Alabern considera que l'objectiu actual és "donar valor a l'edifici". Segons ell, "cal mantenir-lo i que no es malmeti. És la nostra obligació. La rehabilitació vindrà quan sigui el moment i hi hagi definitius els usos. La rehabilitació és un objectiu, però en una etapa posterior".

Al seu torn, Francesc Comas, president del Centre d'Estudis del Bages, ha explicat que per tercer any les activitats s'amplien a un municipi de la comarca, en aquest cas Callús, el dia 13

d'octubre, amb visites a elements patrimonials del poble. La proposta permetrà veure espais com l'església i el castell de Godmar, que són privats i habitualment no es poden visitar, i altres elements des de l'època medieval fins a la industrialització

Activitats de tota mena

Al llarg de les Jornades Europees de Patrimoni, els museus, la Cova, la Seu i el carrer del Balç obriran portes i es faran també una conferència al monestir de Santa Clara i un itinerari especial de "Manresa, cor de Catalunya". També hi haurà un recorregut guiat pel patrimoni de la comarca, a Callús.

L'organització i de totes les activitats és possible gràcies a la col·laboració i el treball de múltiples institucions, entitats i persones a títol personal, totes elles vinculades a la preservació i la difusió del coneixement del patrimoni cultural, tasca molt valuosa per consolidar la singularitat i la rellevància de Manresa en aquest àmbit.

El Dia de la Seu

Enguany, les JEP coincideixen també amb el Dia de la Seu, que és el 14 d'octubre, de manera que les activitats previstes per la diada se sumen al programa general de les jornades.

Per la commemoració de la Diada, impulsada pels Amics de la Seu juntament amb la parròquia de Santa Maria de la Seu, s'han previst diverses activitats, algunes de caire litúrgic i d'altres de caire festiu i participatiu i també de difusió de la història i el valor patrimonial de la basílica.

Dissabte hi haurà un concert de gospel. Diumenge es farà la missa conventual solemne cantada per la Capella de Música de la Seu i una visita lliure a la basílica i les dependències annexes. El dia 18 al vespre, una conferència sobre qui fou el paborde de la Seu durant la Guerra de Successió.

Programa de les Jornades Europees de Patrimoni

Dissabte 6 d'octubre

19 h

Conferència

Santa Clara de Manresa: clarisses i dominiques a un espai actiu d'espiritualitat.
Al Convent de Santa Clara de Manresa

A càrrec de la Dra. Araceli Rosillo Luque, Responsable del Fons Antic de l'Arxiu-Biblioteca dels Franciscans de Catalunya, amb la participació de Sor Lucia Caram

La conferència repassarà els esdeveniments més destacats de la presència de les clarisses a Manresa, des de la fundació del monestir de Santa Clara l'any 1322 fins a la vinguda de les dominiques al 1602, i també reflexionarà sobre la recuperació de la memòria per part de les religioses predicadores a partir del segle XVIII, tot donant especial rellevància a les noves dades que l'autora ha recollit sobre aquest espai manresà d'espiritualitat femenina.

Per limitació d'aforament cal fer inscripció prèvia a associacio.museu.manresa@gmail.com
(<mailto:associacio.museu.manresa@gmail.com>)

Organitzen: Associació pel Museu Comarcal de Manresa, Museu Comarcal de Manresa i Xarxa de Museus Locals - Diputació de Barcelona. Col·labora: Comunitat Dominiques i Fundació Convent de Santa Clara

Dijous 11 d'octubre

19h

Inauguració de l'exposició
L'entorn dels Panyos en fotografies
al Museu de la Tècnica de Manresa, carretera de Santpedor, 55

Una mostra de fotografies en blanc i negre de la fàbrica dels Panyos i el seu entorn durant els anys 90 realitzades per Josep Ignasi Oms Llohis.

L'exposició es podrà visitar fins al 21 d'octubre, de dimarts a diumenge de 10 a 14 h. L'entrada a l'exposició temporal és gratuïta.

Organitza: Parc de la Sèquia, Ajuntament de Manresa - ManresaCCC 2018, AMCTAIC, Col·legi d'Arquitectes-Demarcació de les Comarques Centrals, Col·legi d'Enginyers Industrials-Demarcació Catalunya Central, Centre d'Estudis del Bages, Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya, AADIPA, Fundació Turisme i Fires de Manresa

Dissabte 13 d'octubre

9.30h

Callús, un patrimoni amb molta història. De l'Edat Mitjana a la industrialització
Visita guiada
Punt de trobada: Plaça Major, davant Ajuntament de Callús.

Es visitaran: la Tosa, la col·lecció d'art sacre i funerari procedent de l'antiga església parroquial de Sant Sadurní i cementiri medieval, la teuleria del Cortès, la Rectoria i el castell de Godmar, Cal Cavaller i les Tines dels Manxons. A les 13.15h, final de la visita i beguda oferta per l'Ajuntament de Callús.

Totes les explicacions aniran a càrrec del Grup Callussenc de Recerca, excepte la del castell de Godmar, que anirà a càrrec del Centre d'Estudis del Bages.

Cal fer inscripció prèvia al Centre d'Estudis del Bages (cebages@cebages.org) (<mailto:cebages@cebages.org>) , telf. 938736525) o a l'Ajuntament de Callús (telf. 936930000)

Organitzen: Centre d'Estudis del Bages, Grup Callussenc de Recerca i Ajuntament de Callús

De 10 a 13h

Sketchcrawling, dibuix in situ de la basílica de la Seu
Inici al punt d'acollida de visitants de la Seu: baixada de la Seu, 1

Trobada d'sketchcrawling a la Seu, per dibuixar *in situ* la basílica gòtica de Manresa. De 10h a 11h: dibuix a l'exterior de l'equipament, d'11h a 12h visita guiada opcional o dibuix a la nau central i al baptisteri de la basílica, de 12h a 13h dibuix a la primera coberta.

Organitza: la Seu de Manresa

11h

Manresa, cor de Catalunya
Visita guiada
Punt de trobada: Oficina de Turisme de Manresa. Plaça Major, 10

Saps que fa uns 40 milions d'anys Manresa estava coberta per un mar? O que el carrer del Balç és pràcticament únic a Catalunya? Saps que a Manresa hi ha comerços amb més de 100 anys d'història? I que gaudim d'uns productes d'horta regats per un canal construït el segle XIV? Descobreix les respostes a aquestes preguntes i molts altres secrets sobre el paisatge, el patrimoni, el comerç, la gastronomia i l'enoturisme seguint la visita Manresa, Cor de Catalunya; un recorregut que ens porta a la Basílica de la Seu, el nucli històric de Manresa, el Carrer del Balç i la part modernista i comercial de la ciutat.

Aforament limitat.

Cal reserva prèvia a www.manresaturisme.cat (<http://www.manresaturisme.cat>) o Oficina de Turisme de Manresa (telf. 938784090)

Organitza: Fundació Turisme i Fires de Manresa

20h

Amb motiu del Dia de la Seu
The River Troup. Concert de gospel
A la Basílica de la Seu de Manresa
Organitza: Amics de la Seu

Diumenge 14 d'octubre

11h

Amb motiu del Dia de la Seu
Missa conventual solemne cantada per la Capella de Música de la Seu
Altar Major de la Seu de Manresa
Organitza: Amics de la Seu

De 12 a 14h

Amb motiu del Dia de la Seu
Descobreix la Basílica de la Seu
Visita lliure a les dependències de la Seu
Organitza: Amics de la Seu i la Seu de Manresa

De 12.30 a 19h

La primera pedra dels Panyos
Al Parc dels Panyos

Fa 200 anys, es van iniciar les obres de construcció de la fàbrica dels Panyos, considerada una de les primeres fàbriques de ciutat construïdes a Catalunya i que encara conserva les seves característiques originals, i punt d'inici en la Revolució Industrial Catalana.

12.30h

Vermut musical
A càrrec del Voilà

De 16 a 18 h

Visites guiades a l'interior de la fàbrica dels Panyos. Les visites es faran en grups reduïts i és

imprescindible fer reserva prèvia a la web www.parcdelasequia.cat
(<http://www.parcdelasequia.cat>)

17.30h

Els contes de l'Anella Verda, al canal dels Panyos, amb Carlos Ortiz. Col·labora: Meandre.
Durant tota la tarda, també hi haurà música en directe al parc, davant de la fàbrica

Organitza: Parc de la Sèquia, Ajuntament de Manresa - ManresaCCC 2018, AMCTAIC, Col·legi d'Arquitectes-Demarcació de les Comarques Centrals, Col·legi d'Enginyers Industrials-Demarcació Catalunya Central, Centre d'Estudis del Bages, Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya, AADIPA, Fundació Turisme i Fires de Manresa

Dijous 18 d'octubre

19h

Amb motiu del Dia de la Seu
Marià Lladó Dalmases, el paborde de la Guerra de Successió
Conferència a càrrec de Francesc Comas
A la Seu de Manresa
Organitza: Amics de la Seu

Divendres 19 d'octubre

De 9.30 a 18h

Jornades tècniques 200 anys dels Panyos símbol de la revolució industrial

Al Museu de la Tècnica de Manresa, amb intervenció d'arquitectes i historiadors per explicar i entendre la importància de la fàbrica dels Panyos en la revolució industrial catalana.

Programa:

- 8.45 Registre
- 9.15 Inauguració
- 9.30 La singularitat de la revolució industrial a Catalunya - Josep Ignasi Oms (AMCTAIC)
- 10.05 Edificis referents de la revolució industrial a Catalunya - Antoni Vilanova (AADIPA)
- 10.40 El pla director de la fàbrica dels Panyos - Lluís Piqué i Joan Escalé (A9 Serveis d'Arquitectura)
- 11 Pausa
- 11.55 Per què es va construir la primera fàbrica de "panyos" a Manresa? - Lluís Virós (CEB)
- 12.20 De Can Miralda a Hilados de Estambre del Alto Llobregat - Rosa Serra
- 12.55 "La fàbrica de filats d'El Papiol" del 1831 y fàbrica "Ferrer i Mora" de Molins de Rei" de 1858 - Eusebi Casanellas
- 13.30 Dinar
- 15.30 Els orígens i els inicis de la fàbrica dels Panyos de Manresa - Àngels Solà
- 16.30 Visita a la fàbrica dels Panyos

Preu (inclou esmorzar, dinar i visita als Panyos): 10 euros.

Gratuit per socis de AMCTAIC, Centre d'Estudis del Bages, Col·legi d'Arquitectes i Col·legi d'Enginyers Industrials. Inscripció prèvia a la web www.parcdelasequia.cat
(<http://www.parcdelasequia.cat>)

Organitza: Parc de la Sèquia, Ajuntament de Manresa - ManresaCCC 2018, AMCTAIC, Col·legi

d'Arquitectes-Demarcació de les Comarques Centrals, Col·legi d'Enginyers Industrials-Demarcació Catalunya Central, Centre d'Estudis del Bages, Museu de la Ciència i la Tècnica de Catalunya, AADIPA, Fundació Turisme i Fires de Manresa

Portes obertes 13 i 14 d'octubre

Al Museu Comarcal de Manresa

Dissabte dia 13, de 10 a 14h i de 17 a 20h; Diumenge dia 14, de 10 a 14h

Via de Sant Ignasi, 40

Entrada a l'exposició permanent i temporals

Al Carrer del Balç

Dissabte dia 13, de 10 h a 14 h i de 17 h a 20 h; Diumenge dia 14, de 10 a 14h

Baixada del Pòpul, s/n

Visita gratuïta a la maqueta i al carrer medieval. La visita completa al centre d'interpretació té el preu habitual (5€ tarifa general / 4€ tarifa reduïda).

Més informació: www.manresaturisme.cat (<http://www.manresaturisme.cat>), carrerdelbalc@ajmanresa.cat (<mailto:carrerdelbalc@ajmanresa.cat>) o 93 872 14 66

Al Museu de la Tècnica de Manresa

Dissabte dia 13, de 10 h a 14 h

Carretera de Santpedor, 55

Entrada a les exposicions permanents

Al Santuari de la Cova

Dissabte dia 13, de 10 a 14h

Camí de la Cova, s/n

Visita a les noves zones museïtzades d'accés al santuari i a la Coveta

Totes les activitats són gratuïtes.

Jornades Europees del Patrimoni a Catalunya - Europa, un patrimoni comú, són una iniciativa impulsada per la Generalitat de Catalunya, l'Agència Catalana del Patrimoni Cultural, l'Associació Catalana de Municipis i Comarques, la Federació de Municipis de Catalunya i l'IRMU.